

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 stycznia 2021 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku K. K. z dnia 2 października 2020 roku przeliczył rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 lutego 2020 roku, tj. od miesiąca, w którym wydano niniejszą decyzję.

(decyzja – k. 84-85 verte plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Odwołanie od w/w decyzji złożył K. K. wnosząc o jej zmianę poprzez uznanie, iż jest całkowicie niezdolny do pracy.

Zaskarżonej decyzji zrzucano:

1. naruszenie prawa materialnego tj. art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS poprzez niezastosowanie tego przepisu w niniejszej sprawie i przyznanie skarżącemu renty dla osoby częściowo niezdolnej do pracy zamiast renty ustalonej dla osoby całkowicie niezdolnej do pracy;
2. błędne ustalenia faktyczne polegające na uznaniu, iż ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy, a stwierdzone u niego schorzenia i ubytek na zdrowiu nie powodują całkowitej niezdolności do pracy;
3. brak wszechstronnego wyjaśnienia sprawy i uzasadnienia decyzji administracyjnej zgodnie z art. 104 kpa.

(odwołanie – k. 3-6)

Decyzją z dnia 1 marca 2021 roku zmieniającą decyzję z dnia 12 stycznia 2021 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wskazał, że w sekwencji wskazanej decyzji dotyczącej działu I PODSTAWA PRAWNA w wierszu 4 zaszała następująca zmiana na: niezdolności do pracy od dnia 1 lutego 2021 roku, tj. od miesiąca następującego po miesiącu, w którym wydano niniejszą decyzję.

(decyzja – k. 86 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

(odpowiedź na odwołanie – k. 69-69 verte)

W piśmie procesowym z dnia 25 listopada 2021 roku organ rentowy wniósł o uchylenie przez sąd zaskarżonej decyzji i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania w oparciu o art. 477¹⁴ § 4 k.p.c.

(pismo – k. 116-116 verte)

Na rozprawie w dniu 27 stycznia 2022 roku pełnomocnik wnoskodawcy poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, zaś pełnomocnik ZUS poparł stanowisko w sprawie zaprezentowane w piśmie z dnia 25 listopada 2021 roku.

(końcowe stanowiska stron – rozprawa z dnia 27 stycznia 2022 roku e-protokół (...):03:29 – 00:04:06 – płyta CD – k. 136)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. K. urodził się w dniu (...).

(okoliczność bezsporna)

Decyzją z dnia 21 września 2018 roku organ rentowy przyznał wnioskodawcy rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 16 września 2018 roku, tj. od zaprzestania pobierania zasiłku chorobowego.

(decyzja – k. 52-53 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Skarżący pobierał rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, którą miał przyznaną do dnia 31 października 2020 roku. Za okres od 1 listopada 2020 roku do 31 stycznia 2021 roku prawo do wskazanej renty zostało przedłużone na podstawie art. 15zc ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 2 października 2020 roku wnioskodawca złożył do ZUS wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

(wniosek – k. 76-76 verte plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 22 października 2020 roku ustalono, iż wnioskodawca jest trwale częściowo niezdolny do pracy. Data powstania częściowej niezdolności do pracy: nie da się ustalić. Ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy. U odwołującego rozpoznano: zaawansowany miejscowo rak płaskonabłonkowy płuca lewego(naciek na naczynia wnęki, podejrzenie przerzutów do śródpiersia i prawej wnęki) po chemioterapii indukcyjnej (06-07.2018r.), po leczeniu operacyjnym (08.2018r.-pulmonektomia lewostronna z usunięciem węzłów chłonnych) bez danych na wznowę. Kamica nerkowa w wywiadzie.

(opinia lekarska – k. 21 załączonej do sprawy dokumentacji orzeczniczo – lekarskiej, orzeczenie – k. 77-77 verte plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Od powyższego orzeczenia skarżący złożył sprzeciw do Komisji Lekarskiej ZUS.

(sprzeciw – k. 22-24 załączonej do sprawy dokumentacji orzeczniczo – lekarskiej)

Orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 12 listopada 2020 roku ustalono, iż wnioskodawca jest trwale częściowo niezdolny do pracy. Data powstania częściowej niezdolności do pracy: nie da się ustalić. Ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy. U odwołującego rozpoznano: rak płaskonabłonkowy płuca lewego leczony wycięciem płuca z chemioterapią neoadiuwalną bez cech wznowy i przerzutów.

(opinia lekarska – k. 25 załączonej do sprawy dokumentacji orzeczniczo – lekarskiej, orzeczenie – k. 81-81 verte plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W dniu 12 stycznia 2021 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wydał zaskarżoną decyzję, czyli o przeliczeniu renty z tytułu niezdolności do pracy.

ZUS nie wydał decyzji w przedmiocie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, o co ubiegał się ubezpieczony we wniosku z dnia 2 października 2020 roku.

(decyzja – k. 84-85 verte plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Z punktu widzenia pulmonologii u ubezpieczonego rozpoznano: stan po usunięciu całego płuca lewego z powodu raka płaskonabłonkowego z usunięciem węzłów chłonnych w dniu 21.08.2018 poprzedzony chemioterapią indukcyjną u osoby ze współistniejącą przewlekłą obturacyjną chorobą płuc z upośledzeniem sprawności wentylacyjnej płuc stopnia ciężkiego w badaniu spirometrycznym czyni Wnioskodawcę osobą niepełnosprawną. Dokonując oceny stanu zdrowia skarżącego wzięto pod uwagę znajdujący się w aktach sprawy wynik badania spirometrycznego odwołującego z dnia 28 lipca 2021 roku.

Z punktu widzenia pulmonologicznego wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy od dnia 1.11.2020 roku.

(pisemna podstawowa opinia biegłego z zakresu pulmonologii – k. 89-92, pisemna uzupełniająca opinia biegłego z zakresu pulmonologii – k. 110),

Z punktu widzenia onkologicznego wnioskodawca w sierpniu 2018 r. przeżył operację usunięcia płuca lewego z węzłami chłonnymi po uprzedniej chemioterapii indukcyjnej, z powodu zaawansowanego raka płaskonabłonkowego płuca z przerzutami do węzłów chłonnych okolicznych. Uzyskano remisję choroby nowotworowej. Nie stwierdzono obecnie u wnioskodawcy klinicznych cech choroby nowotworowej, ale rokowanie jest niepewne.

Wobec zaostżenia przewlekłej obturacyjnej choroby płuc z objawami ciężkiej niewydolności oddechowej po przebytych leczeniu onkologicznym, wnioskodawcę uznano za całkowicie trwale niezdolnego do pracy od 01.02.2021 r.

(pisemna opinia biegłego z zakresu onkologii – k. 96-98)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2021.0.291 t.j.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
3. niezdolność do pracy powstała w wymienionych okresach składkowych oraz nieskładkowych albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów;
4. nie ma ustalonego prawa do emerytury z Funduszu lub nie spełnia warunków do jej uzyskania.

W piśmie procesowym z dnia 25 listopada 2021 roku organ rentowy wniosł o uchylenie przez sąd zaskarżonej decyzji i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania w oparciu o art. 477¹⁴ § 4 k.p.c. wskazując, że powołani w sprawie biegli z zakresu onkologii i pulmonologii orzekli, iż wnioskodawca pozostaje całkowicie niezdolny do pracy w oparciu o badanie spirometryczne z sierpnia 2021 roku. Zdaniem ZUS badanie orzecznicze w żadnym razie nie służy diagnozowaniu ani leczeniu ubezpieczonych.

Zgodnie z art. 477¹⁴ § 4 k.p.c. w sprawie o świadczenie z ubezpieczeń społecznych, do którego prawo jest uzależnione od stwierdzenia niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji albo stwierdzenia stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, jeżeli podstawę do wydania decyzji stanowi orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub orzeczenie komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i odwołanie od decyzji opiera się wyłącznie na zarzutach dotyczących tego orzeczenia, sąd nie orzeka co do istoty sprawy na podstawie nowych okoliczności dotyczących stwierdzenia niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji albo stwierdzenia stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, które powstały po dniu złożenia odwołania od tej decyzji. W tym przypadku sąd uchyla decyzję, przekazuje sprawę do rozpoznania organowi rentowemu i umarza postępowanie.

W przedmiotowej sprawie sąd uznał, iż w istocie zgodnie z w/w wnioskiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. zachodzą przesłanki do uchylenia zaskarżonej decyzji. Jednakże podstawa prawna, na jaką organ rentowy powołał się w owym zakresie (nowa okoliczność w sporze – art. 477¹⁴ § 4 k.p.c.) nie zasługuje na aprobatę.

Zdaniem sądu zastosowanie w niniejszej sprawie winien znaleźć art. 477¹⁴ § 2¹ k.p.c. Zgodnie z jego treścią, jeżeli decyzja nakładająca na ubezpieczonego zobowiązanie, ustalająca wymiar tego zobowiązania lub obniżająca

świadczenie, została wydana z rażącym naruszeniem przepisów o postępowaniu przed organem rentowym, sąd uchyła tę decyzję i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania organowi rentowemu.

Cytowany przepis został dodany do art. 477¹⁴ k.p.c. w wyniku nowelizacji z 4 lipca 2019 r. (ustawa z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw; Dz. U. poz. 1469 z późn. zm.) Wprowadził on możliwość wydania przez sąd I instancji orzeczenia o charakterze kasatoryjnym ze względu na rażące naruszenie przepisów postępowania przed organem rentowym. Jeżeli sąd ustali istnienie takiego rodzaju naruszenia, to uchyła decyzję i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania organowi rentowemu.

Przepis ten dotyczy jedynie trzech rodzajów decyzji, a mianowicie nakładających na ubezpieczonego zobowiązanie, ustalających wymiar tego zobowiązania lub obniżających świadczenie. Ustawodawca, kierując się względami społecznymi, ograniczył możliwość wydania orzeczenia kasatoryjnego do tych decyzji, których uchylenie nie doprowadzi do pozbawienia ubezpieczonego środków utrzymania.

Przepis art. 477¹⁴ § 2¹ k.p.c. służy eliminacji z obrotu wadliwych decyzji, jednak wadliwość ta musi być rażąca. Tylko rażące naruszenie przepisów o postępowaniu przed organem rentowym uzasadnia uchylenie decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ponieważ nie każde uchybienie w procedowaniu przed organem rentowym ma taką rangę, by wymagało prowadzenia sprawy od nowa.

W niniejszej sprawie rażące naruszenie przepisów o postępowaniu polegało na tym, że organ rentowy przy wydawaniu spornej decyzji z dnia 12 stycznia 2021 roku o przeliczeniu wnioskodawcy renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy dopuścił się poważnego uchybienia, skutkującego naruszeniem przepisów proceduralnych.

Warto zauważyć, iż przed wydaniem w/w decyzji wnioskodawca nie uzyskał żadnego rozstrzygnięcia ZUS, w którym to zmianie miałby ulec status jego niezdolności do pracy z całkowitej - jak zostało uznane w decyzji z dnia 21 września 2018 roku - na częściową. Brak owej decyzji o przyznaniu skarżącemu renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy spowodował, iż w konsekwencji nie mógł on od niej odwołać się, a tym samym zasadnie zakwestionować ustaleń organu rentowego co do stanu jego zdrowia. Nie ulega wątpliwości, że okoliczność przeliczenia renty stanowi zawsze konsekwencję postępowania w przedmiocie przyznania bądź odmowy jej przyznania. Zatem pomiędzy wskazanymi powyżej elementami zachodzi wzajemna uzupełniająca się relacja.

Konkludując, zdaniem sądu brak zasadniczej decyzji ZUS o przyznaniu renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy stanowi rażące uchybienie, które nie powinno mieć miejsca. Tym samym nie do zaakceptowania jest sytuacja, w której to organ rentowy dokonuje przeliczenia skarżącemu renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, pomijając w istocie kwestię uprzedniego wydania decyzji o jej przyznaniu.

Pojęcie "błąd organu rentowego" lub "błąd organu odwoławczego" w prawie ubezpieczeń społecznych jest swoiste i szerokie. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury obejmuje ono sytuacje, w których organ rentowy (lub sąd) miał podstawy do przyznania świadczenia, lecz z przyczyn leżących po jego stronie, nie uczynił tego.

Podsumowując uznać należy za dopuszczalne zastosowanie w tej sprawie art. 477¹⁴ § 2¹ k.p.c. bowiem zaskarżona decyzja dotyczy przeliczenia, a w konsekwencji obniżenia świadczenia na rzecz ubezpieczonego i to bez wydania zasadniczej decyzji w przedmiocie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2¹ k.p.c., uchylił zaskarżoną decyzję i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł. – punkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku na podstawie art. 98 k.p.c., a wysokość wynagrodzenia pełnomocnika wnioskodawcy ustalił zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.0.1800).

A.B

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć z pouczeniem pełn. ZUS wypożyczając akta rentowe